

Ročník: 94
číslo: 19
11. května 2014
Cena: 8 Kč

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

*Sochy Olbrama Zoubka
„Kazí, Teta, Libuše“
na výstavě v Jízdárně
Pražského hradu*

EDITORIAL

Číslo, které držíte v rukou, věnovali příspěvatelé a redaktori ženám. Roli ženy v církvi, roli matky i poslání žen obecně. V širokém povědomí se žena spojuje s pasivitou. Neprávem. Péče o manžela či partnera, děti, domácnost, zaměstnání a k tomu soucit... Klíse o pasivitě jistě vezme zasvě i po přečtení toho, co vše ženy v naší církvi i mimo ni dělaly a dělají.

Snad se ženskou činnost a všeobjímající péči snažili zobrazit i naši pohanskí předkové, když bohyni Isis přidělali na obrazech křídýlka, možná u vědomí, co všechno ve své starostlivosti musela stihnout oblékat i pod křídla schovat.

Když nám, mužům, nezůstal výlučně privilegie aktivity, ještě nám snad zbyvá klasická mužná statečnost?

Nezbývá. Učedníci na Velký pátek zpod Kristova kříže utekli a zůstala jen Marie s měkkosrdcátým mladíkem Janem a Maří Magdaléna.

Tak snad převaha rozumu, inteligence a vzlet ducha? Sotva. Když Pán Ježíš učil apoštoly modlit se „bud' vůle tvá“, nejenže to jeho Matka dávno před nimi bez zaváhání vyslovila, ale navíc se podle toho hned i zařídila.

Možná nám přeci jen ještě jedna šance zbyvá – učít se od žen, jak nebránit narození Ježíška a působení dospělého Ježíše v nás. Od žen a také od dětí. V tom smyslu, jak se dočtete ve vedlejším článku. „Děti přišly všechny. O hodinu dřív a sedly si a čekaly. Trpělivě, pokojně. „Až přijde ten Pán Ježíš, který bude od toho dne vždycky u mě, v tom srdci, abych už nebyl takovej,“ řekl Patrik, kterému je devět let...“ NA

Týdeník Církve československé husitské.

Vydává: Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Vedoucí redaktorka: ThDr. Klára Břeňová,

redaktori: PhDr. Václav Drašnar,

Mgr. Ervín Kukuczka, Milan Udržal, grafik.

Šéfredaktorka Cesty: Mgr. Jana Krajčířiková.

Tel. redakce: 220 398 107;

e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Tisk: Grafotechna.

Distribuce a reklamace: A.L.L. production s. r. o.,

F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9, tel. 234 092 866,

e-mail: martina.machackova@predplatne.cz.

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Předplatné: F. Brynych,

tel.: 220 398 117, e-mail: frantisek.brynych@ccsh.cz

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Bílá sobota v Pěncíně

Při pohledu na fotografii plnou romských dětí a pana faráře Miloše Košíčka z náboženské obce Pěncín u Prostějova by možná někoho mohlo napadnout: má to vůbec smysl věnovat těmto dětem pravidelně svůj čas? Vždyť ony stejně nebudou chodit každou neděli do kostela a zapomenou, co je v Desateru. Vždyť mají doma a kolem sebe jiné příklady chování. V Klubu „Radost“ si bravurně hrají „na sociálku“ a my jen zíráme, jakou mají školu života. A přesto. Má to smysl. Nejen to, že jsme všichni děti Boží a Hospodin nechává svítit slunce na dobré i zlé, ale především zvětšujeme Krista, a to Krista ukřižovaného a vzkříšeného. Před půl rokem měly slavnost první večere Páně dvě romská děvčata – Nikola a Kristýnka. Na Bílou sobotu přijaly další tři děti – Klárka, Maruška a Patrik – svátost první večere Páně. Slavnost byla veliká a nádherná. Radost ostatních dětí nebrala konce a přiznám se, že překvapení „našich“ sester a bratří také. Hospodin byl při díle zejména při dlouhodobé přípravě dětí, kterou musely završit i zkouškou před panem farářem.

Velikonoce v Novém Boru a Mimoni

Velikonočního poselství v radosti z Krista se nám všem dostalo požehnaně. Tradičně jsme začali ve středu ekumenicky v modlitebně ČCE. Na Zelený čtvrtek jsme uspořádali setkání náboženských obcí z Nového Boru a Mimoni a v pátek jsme se sešli k ekumenické bohoslužbě na skalním hradě Sloup. Přes chladné počasí dorazilo hodně poutníků, kteří zde i se svými dětmi vydrželi náročné pašije podle Jana; oslovující liturgii nám poskytl bratr farář Vojtěch Basl. Sobotní noční vigilie s obnovou křestních slibů byla opravdu silným zážitkem. Nedělní ekumenická bohoslužba oslavy vzkříšení měla nádech radosti z evangelia a Božího působení. Naplněný kostel a zimní modlitebna plná dětí je právě ta radost, která nás posiluje. Bohoslužbu doprovodil sbor ČCE a za naši církev nádherným sólovým zpěvem Šárka Neprašová. Radost ze vzkříšení u nás neskončila nedělní bohoslužbou, ale

Úplně nás dojal upřímný výrok Patrika, který před zkouškou najednou vyhrkl: „Já se musím pomodlit moc, protože su hnusnej na mamku aji tatu.“ Měli jsme slzy na krajíčku. A v sobotu děti přišly všechny. O hodinu dřív a sedly si a čekaly. Trpělivě, pokojně. „Až přijde ten Pán Ježíš, který bude od toho dne vždycky u mě, v tom srdci, abych už nebyl takovej,“ řekl Patrik, kterému je devět let. Mimochodem – už se hlásily další dvě děti (Emílek a Valika), že chtějí také, aby Ježíš byl u nich. Takže, i kdyby jedno jediné, má to smysl nebo ne? iv

v rámci biblických hodin nás navštívil bratr farář Martin Chadima a seznámil nás se skutečnými důvody upálení Mistra Jana Husa. Zde se nám opět osvědčila preambule „naplnit technické poznání duchem Kristovým...“ Prostřednictvím el. pošty a www stránek jsme oslovili širokou veřejnost a kostel zaplnili. Děkujeme za vaši účast. E. Raymanová, M. Stárek

Velikonoce ve Lnářích

V neděli na Boží Hod velikonoční se v Betlémské kapli ve Lnářích konala první bohoslužba nedávno ustanoveného jáhna bratra Ivana Jirovského. Měli jsme milou příležitost přivítat na ní bratra biskupa Filipa Štojdlu, který sloužil svátost večere Páně, br. faráře Richarda Ferčíka z nedalekých Kasejovic, a děkujeme i všem dalším hostům za účast a spoluprožití svátku Kristova Zmrtvýchvstání. NO Lnáře

NAD PÍSMEM

„OVEČKOU ŽE PÁNĚ JSEM...“, ANEB O „NEDĚLI DOBRÉHO PASTÝŘE“ A NEHODNÉ OVEČCE

J 10,1-10

Něco vám povím! Na rovinu, upřímně. Odmítám být vovcí vláčenou životními nahodilostmi sem a tam! Z duše odmítám žít ve stádu jako nějaká vopice. Nosím pírsink a jsem naprosto voriginální. Rozervané tričko do půli zad a po třech transplantacích ledvin se mi nikdo nevyrovná. Děravé džíny a rozšmatlané, leč značkové konversky (čti: konversky).

Také se občas zapomenu holit a můj třídní vous, dodávající mi konečně mužného vzhledu, je v davu mně nepodobných naprosto nepřehlédnutelný. Protestuji být hopsajícím národomilcem skrze rvačky (takzvaných) sportovních fandů. Ano, přiznávám se, upřímně a na rovinu,

jsem spíše vlk samotář odmítající názor mnohdy mýlící se většiny.

Nedosti na tom. Odmítám být ovci ve společnosti hierarchizující se církve podle lidských norem a úsudků. Bučet v prázdném sboru (neděli co neděli) naše liturgické popěvky a nesrozumitelné, leč pobožné texty kostelových hitů, které varhaník samouk dotvořuje v originální kakofonii. Všimněte si, jak jsem jedinečný, ba výjimečný, ojedinelý, opuštěný, protestující zjev této „stávající“ (spíše lehající) společnosti.

Chcete se možná zeptat: „Co to dnes čtete? Co hledá onen „dobrý muž“?“

Jasně, naše lidské hejno takto líčené, leč hrdé, nese všechny své výšiny i nížiny.

Nejsme (naštěstí ještě ne) dokonalí. Tuhle jsem však někde četl, že je zde někdo, „kdo naše slabosti (nížiny) nesl...“ Kdo jde s námi. I s naší protestující touhou po originalitě. Kdo nad námi bdí. I s holí v ruce (dobře nám tak – nic jiného jsme si nezasloužili). Kdo se o nás stará. Kdo (dokonce) předčí i naši nově navolenou elitu a je poctivý i spravedlivý. Dokonce nadřazuje vytěšňovaným na okraj. Neupřednostňuje sama sebe a své zájmy. Odmítá být osobností sám pro sebe, neobohacuje se na úkor druhých. A nepřichází jako zloděj. Jakoby Jan měl naši současnost před očima. Přes všechnu svou touhu po originalitě a jedinečnosti hledám, sám slabá a hříšný, takového Pána a Pastýře. Rád u něj budu radostně bečet (i tu naši krásnou liturgii) a vyvádět skopičiny. V jeho stádu, pod jeho pohledem. V jeho rukách. Rád se od něj tu i tam nechám napomenout. Byť bych byl bit i holí.

Je dobré vědět o takovém správci... Je dobré vědět, že nenáležím lidem a jejich soudům a úsudkům. Je dobré stále znovu životem školen vědět: „Ovečkou že Páně jsem...“

Kéž by tomu bylo tak, milé ovečky a beránci, s vámi i se mnou. Amen.

Pavel Sikora

Z kazatelského plánu

Třetí neděle po Velikonocích (Jubilate)

Jásej Bohu, celá země. Pějte chvály k slávě jeho jména. Jeho slávu šířte chvalozpěvem. Aleluja! **ŽALM 33,5-6**

První čtení z Písma: Skutky 2,42-47

Tužby velikonoční (II):

2. Za dar osvětlení, abychom moudrost Boží v Kristu Ježíši vírou přijímali a zalíbení v ní nalézali, modleme se k Hospodinu.
3. Za dar síly, abychom sladké jeho zákona Kristova na sebe ochotně brali a věrně až do konce nesli, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Nebeský Otče, tvůj Syn je dobrý Pastýř tvého lidu. Pomoz nám, abychom poznávali jeho hlas, jímž nás volá jménem, a nechali se jím vést! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: 1. Petrův 2,19-25

Evangelium: Jan 10,1-10

Verše k obětování: Žalm 146,1-2

Verše k požehnání: Jan 10,11.17

Modlitba k požehnání:

Nebeský Otče, dej, ať svátost večere Páně, kterou jsme s vírou přijali, nás obnoví, posílí a posvětil! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 253, 64, 79, 143, 162, 189, 190, 289

*Hospodine,
ty voláš na každého z nás.
Voláš: „Saule, Saule...“
Voláš i „Pavle, Pavle...“
Kéž bychom znali tvůj hlas.
Kéž bychom uměli přijít
a dát hlasitou odpověď.
Kéž bychom alespoň tobě
v odpověď zdvořile zabučeli:
„Jásej Bohu, celá země.
Pějte chvály k slávě
jeho jména...
Haleluja.“
Amen.*

ŽENY NOSITELKAMI DUCHOVENSKÉHO POVOLÁNÍ

Jedním z charakteristických znaků naší Církve československé husitské je služba žen jako duchovních. I když se s tímto setkáváme i v evangelických církvích u nás a ve světě, přece jen to není tak zcela běžné. Jsou tradiční církve, které svěřují kněžskou i jáhenskou službu výlučně mužům. Ale i tam měly a mají ženy své důležité místo jako duchovní osobnosti v řádech, včetně postav křesťanské mystiky, nebo se uplatňují v rolích výchovných, pastoračních a sociálních pracovníků.

V naší církvi přijímají ženy svátost kněžského svěcení od roku 1947 a došlo k tomu „cestou činu“, pro který nebylo potřebné nějaké zvláštní zdůvodňování.

Vždyť zvěstovatelská, misijní, pastorační i svátostná služba žen je doložena v pr-

votní církvi. K předpokladům duchoven-
ské služby žen náleží skutečnost, že **v církvi nemá jít o panování, ale o starostlivou péči a službu** (1 Pt 5,2-3). A ženy se právě vyznačují služebností v dobrém slova smyslu, jak se dovídáme z Nového zákona o tom, že konaly službu Ježíšovi a pomáhaly jeho apoštolům (L 8,2-3). V církvi se nejedná o jednotlivce se zvláštním postavením, ale o společenství a jeho vzájemnost (Ef 4,16). Nejde také v první řadě o muže či ženy, ale o Krista, jak říká apoštol Pavel v listě Galatským. V Kristu Ježíši není ani muž ani žena (Ga 3,28). To znamená, že nemá platit žádná diskriminace. V církevní službě záleží na milosti povolání Bohem, na hluboké a vytrvalé víře v Ježíše Krista a na rozvíjení darů Ducha.

Cenná je na společenství církve právě jeho rozmanitost a duchovní obdarování jednotlivých křesťanů bez rozdílu, zda se jedná o muže nebo ženu. **Ženy, působící v duchovenském povolání, mohou uplatňovat své specifické obdarování, jakým je duchovní mateřství. Projevují se citovostí, vytrvalostí, houževnatostí, pilí a dalšími vlastnostmi.**

Ženy tvoří „samozřejmou“ součást našeho duchovenského sboru. Čas od času si máme přece jenom uvědomovat „nesamozřejmost“ žen-duchovních, rozpoznávat jejich obdarování a vidět náročnost i hodnotu jejich služby v současných podmínkách. Ale nejen jim má patřit naše vděčnost, nýbrž i všem ženám, které ze své živé víry, svoji často i méně nápadnou činností, se podílejí na poslání Kristovy církve ve světě.

Tomáš Butta,
patriarcha

ANTROPOLOGICKO-BIBLICKÉ VÝCHODISKO SLUŽBY ŽEN

Služba ženy v kněžském úřadu je dnes v mnoha náboženských systémech nepředstavitelná, přesto však nalezneme výjimky, kde jsou ženy plnohodnotnými služebnicemi s muži. Východiska pro odůvodnění kněžské služby žen nalezneme již v Bibli.

Prvotní zpráva Genesis hovoří o stvoření muže a ženy k *imago Dei* (Gn 1,27) a stejně tak zdůrazňuje jejich rovnost.

„*I řekl Hospodin Bůh: Není dobré, aby byl člověk sám. Učiním mu pomoc jemu rovnou*“ (Gn 2,18).

Tento fakt je v aktu stvoření zásadní, jelikož muž není více než žena a žena není více než muž; přesto zde dochází k obratu, když žena ochutná zakázané ovoce.

Bůh trestá za prvotní hřích muže i ženu a vyhání je z Edenu. Tím, že jsou oba jedno tělo, jsou také oba potrestáni. Příběh prvotního hřichu je příkladem neuposlechnutí Boha, které je trestáno rovným dílem bez ohledu na pohlaví. Východiskem je ponaučení k poslušnosti Bohu.

Pojmy člověk a lidé jsou v antropologii interpretovány jako muž i žena, také hebrejské *nášim* nebo německé *Mensch* jsou pojmy označující muže a ženu. Biblická antropologie prvotně hovoří o člověku s tělem, duší, duchem, srdcem a krví a nečlení jej. Člověk existuje ve SZ a NZ ve vztahu muže a ženy, ve vztahu manželství, které je tím nejintimnějším společenstvím. V NZ nalezneme dokonce označení Ježíše Krista a církve jako jeho nevěsty. Tento fakt dokládá významnost Božího daru manželské svátosti a rovnost muže a ženy, jelikož jeden bez druhého nemůže existo-

vat v úplnosti. Proto je degradace ženy v Bibli, převážně ve SZ, často neadekvátní. Žena je vykreslována dle svých vlastností často negativně a je to právě ona, naváděná ďáblem, která přivádí muže na sceně. Ve SZ však nenalezneme pouze obraz slabomyslných a hříšných žen, ale také obraz žen silných a odhodlaných, které jsou příkladem ctností. Takovou obětavou ženou je Ester zachraňující svůj lid nebo Noemi s Rút. V knize Přísloví nalezneme dokonce text „*Chvála ženy statečné*“ (Př 31,10 – 31), kde je žena vyličená jako ctnostná, empatická a pracovitá bytost. Tím, že žena dle Gn zplodila prvotní hřích na základě pokušení, je

často v Bibli vyzdvihována právě ona jako příčina všeho negativního; nalezneme tu však řadu maskulinních postav, které se rovněž dopouštějí hříchů. Sám Adam bere zcela svobodně od Evy jablko a král David zhrěší svobodně s Batšebou. Biblická vyprávění jsou důkazem hříšnosti muže i ženy, proto nesmí být jeden stavěn nad druhého; hříšní jsou oba. Možná, že důraz na ženu jako hříšnici je kladen z důvodu jejího postavení v tehdejší společnosti.

Žena zde byla zcela podřízena muži a tento model přetrvával v mnoha společenstvích dodnes. Nesmíme však zapomínat na prvotní ideu rovnosti v Gn 2,18. Žena je rovnou pomocí, a i když z vnějších biologických charakteristik působí jemněji, je v mnoha ohledech silnější. Prokazuje jednu z největších služeb porodem dítěte a mateřstvím. Právě proto nesmí být vyřa-

zována ze služebního života, jelikož ona sama je počátkem člověka ve světské sféře, který sem přichází od Boha. Tento fakt pochopil již Ježíš Kristus, v jehož společenství nejbližších se vyskytovaly ženy. Jedná s nimi zcela rovnocenně a jsou to také ženy, kterým je prvně zvěstováno Ježíšovo vzkříšení a které tuto zvěst šíří dále jako služebnice Kristovy.

V dnešní interpretaci biblické ženy je zásadní překonat starodávné předsudky a přistupovat k ženě jako rovnocenné partnerce muže, se stejnými právy. Přestože CČSH patří k církvím, které přijímají ženu do kněžské služby, nebylo toto ordinování zprvu plánovaným činem, ale spíše nutností pro nedostatek duchovních.

V CČSH, která vyrostla z odkazu katolického modernismu, se tento čin ukázal jako správný a inspirativní.

Karolína Guhl

Eva s jablkem
očiha sochaře O. Zoubka

SDRUŽENÍ ŽEN V ČČS

Od druhé poloviny třicátých let v ČČS(H) stále silněji rezonovalo „nové“ téma – úloha ženy v církvi. Ne, že by ženy do té doby v církvi nesloužily (neplet' me si se slovem posluhovat). Spíše šlo o to, jak by mohly svými obdarováními ještě výrazněji vstupovat do srdce křesťanského života. Jejich snahy tak daly vzniknout dnes již téměř zapomenuté platformě, jež nesla název SDRUŽENÍ ŽEN V ČČS.

V letech 1935 a 1936 se v církevním tisku začaly objevovat první články dotýkající se forem služebnosti žen v církvi (povšimněme si ženského rodu tohoto slova). Vůbec první vlašťovkou byla noticka z pera bratra faráře Bohuslava V. Lohniského: *Žena v církvi*. Následovaly přepisy textů prezidenta T. G. Masaryka *K poměru muže a ženy* (z přednášky *Žena u Ježíše a Pavla*) a prof. Františka Žilky *K otázce duchovenského úřadu žen*, jež byl přetištěn z Kostnických jisker. Z řad naší církve se tématu jako první ve větší šíři chopila Helena Kovářová, roz. Brožová (manželka třetího patriarchy F. Kováře). V dubnu 1936 Český zápas otiskl její přednášku *Ženy a církev čsl.*, kterou pronesla při jednom z večerů Společnosti dr. Karla Farského.

Reálné obrysy však začalo SDRUŽENÍ ŽEN v ČČS získávat až v roce 1938. Přípravný výbor se tehdy obrátil na náboženské obce dotazníkovou akcí, která sondažovala potřebnost zřízení zaštit'ujících orgánů pro ženy v ČČS(H). Vůbec první veřejná akce formujícího se SDRUŽENÍ – *vzpomínka na 15. výročí úmrtí Charlotte Garrigue Masarykové* – byla realizována 13. května 1938 ve velkém sále Knihovny hl. města Prahy. Právě totiž manželka našeho prvního prezidenta byla vzorem ženy, která nežije jen pro muže; oba mají hledat zákony Boží a je uskutečňovat (*Hovory s T. G. Masarykem*).

Kladný ohlas na dotazníkovou akci vedl ke svolání *první pracovní konference*, jež se uskutečnila koncem června 1938 v Praze. Hlavní referát o programových cílech a úkolech SDRUŽENÍ přednesla středoškolská profesorka Josefa Krušinová, která patřila k nejaginějším členkám přípravného výboru. Jejím slovům naslouchaly sestry dokonce až z Mukačeva. O možnostech SDRUŽENÍ a jeho propagaci druhý den hovořila T. Šubrtová z Jindřichova Hradce, kde mělo spolkové Sesterské sdružení již dvanáctiletou tradici. Třídenní setkání zakončila pobožností sestry O. Pešková-Kounovská.

Definitivní ustavení mělo proběhnout na druhé pracovní konferenci. Její uspořádání

přípravnému výboru znemožnil mnichovský diktát a následná nacistická okupace. Činnost SDRUŽENÍ byla až do roku 1945 přerušena. Jedinou novou významnější aktivitou se stalo pořádání májových pobožností v Příbrami-Březových Horách, kde na pozvání prof. Františka Kalouse v letech 1943–1944 kázaly sestry z naší a Československé církve evangelické. Z přednesených promluv vybral jsem alespoň pár vět od gymnazijní profesorky J. Krušičkové

A. Kleinerová

nové, která patřila k žačkám Karla Farského a sloupům pražské vinohradské náboženské obce. Svoji řeč postavila na slovech Markova evangelia:

Kdo činí vůli Boží, to je můj bratr, má sestra i matka. (Mk 3,35) Když čteme v evangeliích, nenajdeme u Ježíše nikde, že by prohlašoval nebo svým jednáním dával najevo, jako by ženy byly tvorové nižší duchovní úrovně než muži, méně schopné poznat pravdu a být účastny duchovní svobody a spásy, jež dává právě poznání pravdy a plnění vůle Boží. Naopak z mnoha výroků můžeme vidět, že má stejnou míru pro muže i pro ženy, obrací se k jejich svědomí, ukazuje nové cesty a volá obojí ke stejné povinnosti: užívat darů ducha Božího.

Novou etapu a obnovu SDRUŽENÍ ŽEN v ČČS nastartovalo počátkem roku 1946

jednání přípravného výboru v Praze Na Zderaze. O dosavadní práci referovala sestra J. Krušinová (I. místopředsedkyně), programová témata rozvinula O. Pešková-Kounovská (kulturní referentka), o následcích války promluvila sociální pracovnice a národněsocialistická politička A. Kleinerová (předsedkyně). Přítomné sestry si zvolily své vedení, v němž dále zasedly A. Kaňáková (II. místopředsedkyně), M. Hníková (jednatelka), N. Procházková, provdaná Brázdilová (zapisovatelka a v říjnu 1947 první vysvěcená žena s plným teologickým vzděláním), J. Trtíková, A. Rutlová a další (shoda příjmení s našimi profesory není náhodná). SDRUŽENÍ se pustilo do organizování přednáškové činnosti, kulturních akcí, zájezdů; v Českém zápasu začala vycházet samostatná rubrika – *Ženská hlídka*. Ohlas postupně pronikal také na „venkov“. Jako první se k práci zde přihlásily ženy z Českých Budějovic. S rozvíjením činnosti přicházely i diskuse o poslání spolku a „ženské otázky“. Jednu z polemik mezi J. Lancovou a O. Peškovou-Kounovskou zachytil v roce 1946 Český zápas. Celý následující rok prožilo SDRUŽENÍ v horečné činnosti. V cyklu mírových přednášek, které přípravný výbor inicioval pod vedením své předsedkyně A. Kleinerové, pronášely své projevy přední osobnosti poválečného Československa. Za všechny zmiňme alespoň dvě sociální pracovnice, náměstkyni pražského primátora Růženu Pelantovou a poslankyni a předsedkyni Rady čs. žen Miladu Horákovou. Posluchačky měly rovněž možnost dozvědět se něco o motivech a cílech protinacistické rezistence projevující se v jejich církvi, se kterými je postupně na přednáškách v Obecním domě a ve Smetanově muzeu seznamovali F. Kovář, F. M. Hník a V. Vyšohlíd.

S blížícím se komunistickým nástupem k moci se stopa SDRUŽENÍ ŽEN v ČČS začíná vytrácet. Na Antonii Kleinerovou, která přežila nacistické věznění, dopadl nový kříž. Společně s Miladou Horákovou a Fráňou Zemínovou byla zatčena, týrána, hrozil jí trest smrti.

I vzhledem k jejímu životnímu osudu je příznačné, že *poslední zmínka týkající se působení žen v ČČS(H) před komunistickým převrácením* (článek je navíc signován iniciálami A. K. – autorkou tudíž mohla být sama Antonie Kleinerová) *zve k účasti na dnu modliteb žen celého světa* (13. února) za dostatek chleba, vzájemné odpuštění mezi lidmi a ochranu od zlého.

Martin Jindra

HODINY ZBOŽNOSTI

Kdysi používaly židovské ženy modlitební knihy, jejichž autory byli muži. Ti však nemohli postihnout všechny ženské pocity a potřeby. V židovském prostředí byla snaha žen pokoušet se zasahovat do náboženských otázek ještě daleko neobvyklejší než v křesťanském prostředí. Přelomem se stal rok 1855, kdy byla v němčině vydána kniha modliteb „Hodiny zbožnosti“. Jen do roku 1918 vyšla víc než třicetkrát.

Její autorka **Fanny Neuda**, rodačka z Lomnice na Bruntálsku, manželka rabína v Lošticích, do ní vložila své zkušenosti dcery, manželky a matky.

E. C. Knöpfelmacher, tchyně rabína z Milwaukee a rodačka ze severní Moravy, o knize řekla: „*Za mých mladých let nechyběla v žádné židovské domácnosti. Dědila se z matky na dceru. Knihu Hodiny zbožnosti by měla mít každá žena, která kdy bude potřebovat duchovní útěchu a pomoc. Já jsem svoji knížku dostala od mé maminky. Vzala jsem si ji s sebou i do Terezína, a když nás poslali do Osvětimi, měla jsem modlitby také u sebe. Když nás v Osvětimi vyháněli z vagonu, nějaký voják mi vyrazil knihu bičem z ruky. Neodvážila jsem se pro ni sehnout. Jako jediná z celé rodiny jsem přežila a po válce jsem si opatřila další Hodiny zbožnosti. Je to knížka vydaná roku 1913 a mám ji doposud. Původně ji vlastnila matka mého manžela. Zapsala jsem si do ní jména všech mých blízkých, kteří zahynuli během holocaustu. Je to to jediné, co mi po nich zbylo.*“

Kniha obsahuje mj. řadu modliteb k různým etapám a situacím „běžného“ života: matky za nemocné dítě, zoufalé manželky, u hrobu manžela, v koruně šedin, za dítě v cizině, zasnoubené dívky, za nevlastní děti, ve svatební den syna, nastávající matky, za nemocného manžela a další.

MODLITBA NEVĚSTY

Jen ještě políbím otce a matku a půjdu za tebou. (1 Kr 19.20)

Všemohoucí, blíží se má největší životní chvíle, okamžik, kdy mám uzavřít manželství s mužem, kterého mi Tvá Prozřetelnost přisoudila za celoživotního partnera. Pod tlakem odpovědnosti za tuto – pro mé další bytí tak rozhodující chvíli – přicházím za Tebou, milosrdný Správce přítomného i budoucího, abych si vyprosila Tvoji pomoc a požehnání.

Kdo ví, co pro mne budoucnost ve svém klínu skrývá? To nikdo neodhadne. Nikdo ten závoj nedokáže poodhalit. Čeká mě radost anebo trápení? Povede má další ži-

votní cesta jasem anebo temnotou? To ponechávám na Tobě, můj Bože, Tvé otcovské lásce svěřuji svůj další osud, neklesám na mysl a nebojím se, protože Ty činíš všechno prozíravě k dobrému, „v pravici Tvé spočívá milující náklonnost“. Svým dnešním krokem ale přebírám sladké i náročné povinnosti, začínám nový list knihy života, otvírá se přede mnou nová škála odpovědnosti. Je snadné ubírat se životem pod vedením milujících rodičů, ale něco docela jiného je dostát čestně všem požadavkům blažené dvojrole manželky a hospodyně a sama určovat svou další cestu.

Loštice – výřez z pohlednice. Vlastivědné muzeum v Šumperku, sbírka Havelkova muzea v Lošticích, H

Jednou provždy se mám spojit s bytostí, která mi má být v každé situaci vším. Jeho spokojenost je nyní mým nejvyšším posláním, jeho štěstí mým nejdražším statkem a jeho láska mým nejkrásnějším cílem; abych mu dokázala být v těžkých chvílích útěchou, v okamžicích pohody vrcholem blaha, v jeho všedním usilování a podnikání přítelkyní a pomocníkem; abych mu po celý – na nejrůznější události jistě bohatý – život byla tou od přírody sice křehkou, ale věrnou, a díky vroucí oddanosti dostatečně zocelenou oporou, aby se na našem společném manželství naplnilo slovo „Já jsem milého svého a on je můj“ (Pís 6,3).

Všemohoucí, rozsah a svatost těchto povinností vnímám do jejich samé hloubky, ale budu mít dost sil, prozíravosti a odvahy dostát jim naplno skutečně v každé životní situaci?

Dobrotivý Bože, od dětských krůčků jsi mne vedl s otcovskou láskou a náklon-

ností, ustavičně jsi ke mně promlouval – ať už něžnými slovy mých rodičů a učitelů anebo později silným hlasem srdce anebo ještě silnějším hlasem jednotlivých událostí. Pokorně a vroucně Tě prosím, nepouštěj mne ani nyní. Dopřej mi za průvodkyni novým životem, na jehož prahu dnes stojím, svoji náklonnost. Řiď mne svou moudrou prozíravostí, stůj při mně radou i výstrahami všude tam, kde mi budou chybět, a již dnes mne prodchni duchem smířlivosti a trpělivého pokoje. Zachovej mi také náklonnost v srdci mého chotě, jeho úctu a lásku, abych se mu vždy jevila v královské okrase půvabu a ctnosti. Abych se nikdy nemusela strachovat, „že jeho láska ochladne a jeho něžnost okorá“.

Požehnej, prosím, náš svazek – kéž se prokáže jako trvalý, neporušitelný a celoživotně požehnaný. Kéž oba stále společně usilujeme následovat dobro a vyšší smysl

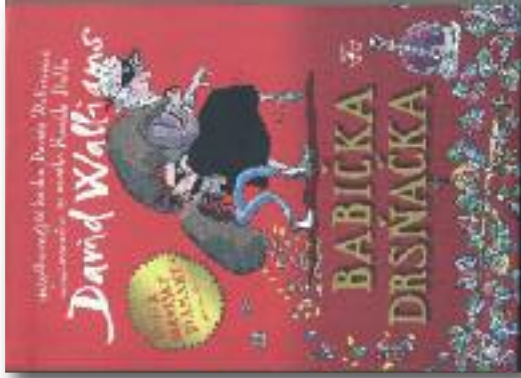
života. Kéž je naše domácnost podobná stánkům Sáry, Rivky, Rachel a Ley, naplněná láskou a důvěrou v Nebesa, aby jí žehnali všichni, kdo tudy projdou.

A volám-li nyní úpěnlivě k Tobě s prosbou za šťastnou hvězdu své vlastní budoucnosti, jak bych mohla do svých přímluv nezahrnout také ty, kdo jsou mi

snad ještě dražší, než mé vlastní já – totiž své rodiče. Ochránce bezstarostného dětství, vůdce na cestě k dospívání, formovatele mého nitra, mé strážné anděly. Lidský jazyk je neskonale chudý, aby cele vyjádřil všechnu obětavost, lásku a dobrotu, jimiž mne rodiče zahrnuli. Ale svůj obrovský dík za to všechno jim nedokážu odepřít. Proto Tě vroucně prosím, Otče všeho a všech, svou láskou jim splat' jejich rodičovskou věrnost a sešli na jejich hlavu všechna požehnání, která jim přeje mé nitro. Zbav je starostí, odejmi od nich trápení a dovol, aby jejich srdce zůstalo stále – jakož až dosud – vroucí, plně potěšené, něhy a lásky. Amen. NA

(Mohelnice 2008; o. s. Respekt a tolerance /www.respectandtolerance.com/; Vydavatelství a tiskárna Václav Křupka Mohelnice; překlad do češtiny a komentář Jaroslav Achab Haidler; úvod a biografické informace Luděk Štipl)

Co rádi čtete?

Je svátek maminek a babiček, proto bych vám dnes ráda představila knížku Babička drsnáčka od Davida Williamse. Vypráví o chlápci jménem Ben, který si příliš nerozuměl se svými rodiči a babičkou, ke které ho pravidelně „odkládali“, přímo násé. Připadala mu neskonale nudná a nemožná, ovšem jen do okamžiku, než zjistil, že je mezinárodní lupičkou klenotů a chystá se ukrást britské korunovační klenoty! A co víc – Bena na tuto výpravu vezme s sebou! Kniha je o tom, že vztahy mezi generacemi nejsou vždycky jednoduché, o tom, že

Řešení ze str. 3:

1. Izaiáš, 2. Izmael, 3. Iš-bóšet, 4. Izák,
5. Izrael, 6. Isachar

ne všechno je takové, jak to vypadá na první pohled, o tom, jak silná může být láska, ale hlavně, hlavně je to velká legrace!

Pokud si ji přečtete a bude se vám líbit, doporučuji další tituly od stejného autora: Pan Smraďoch vypráví o tom, že je možné i přátelství mezi dítětem a odpudivým bezdomovcem, Malý miliardář ukazuje známou pravdu, na kterou ovšem často zapomináme – že totiž ty nejdůležitější věci v životě za peníze nekoupíme, a Kluk v sukničích nás zase přesvědčí, že je-li někdo jiný, ještě to neznámená, že je špatný. Napište nám o své oblíbené knížce i vy!

JK

C E S T A

Den matek

Makreslilar: Lucie Krajčířiková

Během roku se v kalendáři objevuje řada svátků, které pro většinu lidí znamenají radost a důvod ke slavení. Vždycky jsou tu ale i tací, kterým takový svátek přináší spíš smutek a slzy. Například Vánoce. Většina lidí se těší, jak se rodina sejde u slavnostního stolu, na dárky, kterými se chtějí vzájemně potěšit. Jsou ale i lidé, kteří rodinu nemají a jsou sami. Právě o Vánocích pak na ně jejich osamělost dopadá ještě mnohem tíživěji. Nebo v únoru se poslední dobou i u nás slaví svátek zamilovaných – svatý Valentín. Co když ale někdo právě svou lásku nedávno ztratil?

Mezi takové svátky patří i Den matek. Většinou se na něj děti ve školách a školách pečlivě připravují – tvoří pro své maminky přáníčka, učí se nazpaměť básničky, vymýšlejí dárky, kupují květiny, malují obrázky... Jsou ovšem i děti, které maminku nemají – buď jim zemřela, nebo s nimi nežije. Ne úplně každá maminka také může nebo je

schopna se o své děti dobře postarat a vytvořit jim bezpečný domov. Pro takové děti pak druhá neděle v květnu není důvodem k radosti, ale spíše ke smutku. Kéž by kdo mu mateřskou lásku alespoň částečně vynahradil!

JK

Modlitba

Pane Bože,
dnes mají svátek naše maminky
a babičky.

Děkujeme ti za ně a prosíme,
abys jim dával sílu,

protože to s námi často nemají lehké.
Prosíme tě také za všechny děti,
které maminku z různých důvodů
nemají

a vyrůstají bez její lásky.

Amen.

Babičce

*Babičko naše rozmilá,
vše, co jsi do nás vložila,
vrátí se v našich vzpomínkách.*

Byla jsi naše milá babička a maminka.

*Nemůžeme ti vynahradit,
tu lásku, kterou jsi rozdala.*

*Umělas pohodu dávat, srdíčko hladit,
když mile ses na mě usmála.*

Tolik péče a pochopení,

*co pro nás měla babička - maminka,
nikdo z nás už dát schopen není,
budeš žít v našich vzpomínkách.*

Jitka Vestfálová (Landová)

Proč se žít, žé...

25. Dostal se tam jako Pilát do kréda

V minulém čísle jsme si vpravěli o Jidášovi, nyní nás čeká další zajímavá postava, spojená s velikonočními událostmi. Najdeme ji ve všech čtyřech evangelích. Pilát Pontský byl římský mistr-todžitel, představitel okupační moci, nenáviděné většinou Židů. Velerada, která se chtěla zbavit Ježíše, její však nyní potřebovala, protože jediné on nad ním mohl vynést rozsudek smrti.

Když Ježíš vyslyšel, že nad ním na něm ovšem neshledal. Dokonce i Pilátova manželka se za Ježíše přimlouvala. Židé však trvali na jeho ukřižování, proto si Pilát před jejich očima umyl ruce a prohlásil: „Já nejsem viněn krví tohoto člověka. Je to vaše věc.“ Podle toho

můžeme také občas slyšet, že si někdo nad něčím myje ruce jako Pilát – znamená to, že s danou věcí nechce mít nic společného, nechce za ni nést odpovědnost.

A jak je to s Pilátem a krédem – vyznáním víry? V Apoštolském vyznání víry je uvedeno, že Ježíš trpěl pod Pontským Pilátem. Nicejsko-cařihradské krédo obsahuje formulaci, že Ježíš byl za nás ukřižován, za dnů Pontia Piláta byl umučen a pohřben. Kdyby to Pilát věděl, jistě by z toho nebyl nadšený. Proto se někdy říká, že se někdo do určité situace dostal jako Pilát do kréda – nečekaně, nechtěně, bez vlastního přičinění.

Jana Krajčířková

Obrázky křížové cesy nám posílaly děti z Příbrami

Marnotratný syn

2. Však syn si zpíval, dobře jedal rudé víno pil.
:/: A tatínkovy peníze tam v městě utratil.:/

3. A když už tam byl delší čas, tu přišel velký hlad.
:/: Nikdo mu nechťel jidlo dát, nikdo ho neměl rád.:/

4. Jen vepře pásl, s nimi jedl.
Jinam jej nepustil.
:/: A když tam plakal, řekl si:
„Snad otec odpustil.“:/

5. Když v hadrech domů přicházel, už otec u něj byl:
:/: „Můj hochu, neplač! Mám tě rád. Všechno jsem odpustil!“:/

Luděk Rejchrt

MALOVÁNÍ NA CHODNÍKU 2014

Milé děti a všichni milí mladí i dříve narození přátelé,
Den dětí a závěr školního roku oslavíme společně v sobotu **31. května 2014**. Sejdeme se opět před Vyštavěním v Praze 7 – Holešovičích v 9.30 hodin a budeme malovat barevnými křídami na chodníku v blízkosti Planetária. Obrázky se tentokrát vztahují k biblickému tématu „O marnotratném synu“ (L. 15, 11-32), ve kterém vystupují zvláště tři postavy: Nejprve oten marnotratný syn, který se rozhodl osamostatnit a odejít do světa, ale nakonec přišel k rozumu a šťastně se vrátil domů. Nádhernou postavu zobrazuje laskavý milující otec, který ze své obětavé lásky dokázal odpustit, navrátit ztracenou radost a přinést vzájemné usmíření. Do třetice všeho dobrého získal dobrou zkušenost a správné poučení i druhý syn, jenž v píše nad svou vlastní spravedlností neuně sám překonat závist a své sobectví.

Nacvičte si také příloženou píseň od Ludka Rejchrt s názvem „Marnotratný syn“. Křídý už na vás čekají a stejně tak pro vás připravujeme tradiční knížky, pamětní listy, omalovánky, medaile a dátky na památku. V případě děšit bychom své obrázky museli kreslit na papírý pod střechou. Proto si prosím přiábate s sebou na cestu vlastní pastelky!

Máme pro vás nachystany i odpolední program. Vybrali jsme interaktivní výstavu STAVÍME v pražské Galerii pro děti GUD na Náměstí Franze Kafky 24/3, Praha 1 nedaleko našeho chrámu svatého Mikuláše na Staroměstském náměstí. Protože na uvedení program musíme zadat objednávký, hlaste se, prosíme, na příloženém kontaktu: telefon: 321 722 944 mobil: 720 668 098 e-mail: krasava.machova@seznam.cz
Za celý pořádatelský tým Odboru duchovní péče při pražské diecézi se na vás těší

Krasava Machová

Hádkanky ze zahrádky III.

Berunka, jak se mu někdy říká,
leze rychle, ale neutíká.
Tílko rudé, kulaté a malé,
je jak slunko, večer zčervenalé.
(okčenuls)

Zjara potěší nás květy svými,
syťe, kadeřavě červenými.
A že také krásně, silně voní,
našlo se i dobré jméno pro ni.
(akňovip)

Houpají se kvítky nad lupínkem,
paličky z nich budou i s bubínkem.
Kvítky drobounké – strom byvá velký.
Plno medu mají odtud včelky.
(apil)

Miroslav Matouš

Kresba Lucie Krajčířkové

Soutěž o tři knihy

Nechme se tentokrát u příležitosti svátku všech maminek inspirovat různými žemami-matkami z Bible. Přiřadte ke každé charakteristice správné jméno a tím získáte pořadí písmenek do tajenky. Když nám ji stihnete poslat do poloviny června, můžete vyhrát jednu ze tří knížek. Jména výherců otiskneme v červencové Cestě. Pište na adresu redakce nebo na e-mail: jana.krajcirikova@ccsh.cz. Nezapomeňte uvést i svou adresu a věk!

- Úplně první matka na světě.
- Pravděpodobně nejstarší žena na světě, která porodila dítě.
- Jak se jmenoval chlapec, jehož matka zachránila tím, že jej v košíku pustila po vodě?
- Matka, jež svému milovanému synu pomohla listí získat otcovo požehnání.
- Matka Josefa a Benjamina.
- Matka, jež si svého syna vyprosila na Bohu a pak mu jej zaslvětila.
- Matka Jana Křtitele.
- Matka, která svou dceru využila, aby dosáhla smrti Jana Křtitele.
- Matka, jež viděla svého syna umírat na kříži.

Blahopřejeme výhercům soutěže z březnové Cesty
(tajenka: Ach, synku, synku; Teče voda, teče):

Filip Bláha z Chocně, Tereza Novotná ze Šardice a Roman Příkrýl z Hovorán

Kdo je kdo?

Písmenem I začínají některá velmi významná biblická jména, například dvou praotců, z nichž jeden své jméno dal celému židovskému národu. Svě odpovědi si zkontrolujte na str. 8.

- Prorok, který po čtyřicet let působil v judské říši za vlády tří králů – Jotama, Achaza a Ezechiáše. Je po něm pojmenována jedna z biblických knih.
- Prvorozený syn praotce Abrahama a otrokyně Hagar, praotec všech Arabů. (Gn 16,15)
- Syn krále Saula, který vládl nad Izraelem, než se Davidovi podařilo říši sjednotit. (2 Kr, 19. kapitola)
- Syn Sáře, Abrahamův dědic, z něhož vzešlo celé pokolení. Ještě předtím však jeho prostřednictvím Bůh zkoušel Abrahamovu věrnost – žádal po něm, aby mu svého syna obětoval. (Gn, od 21. kapitoly)

Nakreslila:
Lucie Krajčířková

Modré nebe a mraky

Sedlákův synek pozoroval mraky a řekl otci: „Jen kdyby ty mraky to krásné modré nebe už nikdy nezakrývaly!“
Otec mu odpověděl: „Hloupý chlapče! Vždyť i ty šedivé mraky pro nás znamenají požehnaní nebes!“

Heinrich Pestalozzi: Bajky
(přeložil Miroslav Matouš)

Hora a rovina

Hora řekla rovině: „Já jsem vyšší než ty.“
„Může být,“ odvětila rovina, „ale já jsem všechno a ty jsi jen moje vyjímkka.“

V potu tváře budeš chléb svůj dobývati

Loužnická pole a políčka (těch druhých bývalo mnohem více) bývala jako záhonky na zahrádkách. Byla vždy na drobnu pooraná, na rovno zavlačená a někdy i hráběmi kolem dokola uhrabaná. Kamení, které se po každém obrácení ornice znovu ukazovalo, se každoročně posbíralo a odneslo do vymletých cest nebo na hromady na kraji pole. Všechny meze, a bylo jich pořádně, bývaly vždy posečeny a jejich tráva, mateřídouškovou vůni prosycená, byla vždy usušena a domů odnešena.

Půda těch polí nebyla příliš těžká ani ulehavá, ale i tak si vyžádala značného vypětí sil lidských i zvířat. V prvních létech tohoto století (pozn. red. – 20. stol.) neorávalo se vždy dvouradlicovým pluhem, ale dosti často se ještě „hakovalo“ – používalo se starodávného primitivního haku (=v podkrkonosškém nářečí hák, rádló, něco jako jednoduchý pluh). Vláčelo se dřevěnými branami se vsazenými dřevěnými hřebí. Toto nářadí

spolu s trakařem nescházelo snad v žádné trochu větší chalupě.

Hůře však bylo s tažnými silami – s potahy. V celé vesnici byli snad jen čtyři koně: na statku u Ševců bývali zpravidla dva, pak u Hnyků a u Bartoňů po jednom. Na Kopani bývali dříve také koně, ale to více pro jízdy do Uher (tak se dřív říkalo Maďarsku). Za mého mládí se jezdilo pouze s volem nebo s kravami a lidé si pomáhali, jak mohli.

Hoši Vaškovi (přeždívká pro pozdější

učitele Ladislava a Vítězslava Tomšovy)

vyváželi hnůj na jejich políčka až za Kopaň na trakařích, zrovna tak to dělali chlapci Kurřířtovi. Chlapci Rajmovi pomáhali svým domácím Morávkovým tahati po polích jednu bránu, když uvláčovali brambory, jini vyváželi hnůj na ručních vozíčkách nebo na plouzňích saních až za „kulatý borůvčí“ k „Posraný hrobce“ nebo Radčicím (hrobka – tak se dřív říkalo také hromadám), na které se z pole odnášelo kamení). Seno nebo snopky obilí se odnášely v loktuších na zádech až od Plichova nebo od Rokle

u Hutí, prostě, využívalo se všech možností domácích.

Nejhorší lidskou dřinu jsem viděl na polích Jankových. U nich bylo lidí dost a strýček Janků dovedl tuto možnost náležitě využít. Zapíáhl-li do „tahu“ krávu, ta pak „utíhla“ na mléce, proto se musela kráva šerřit. Vykonal proto mnoho práce s domácími lidmi. Také oni na malém vozíku vyváželi hnůj až na „Přichoousko“ a také hnůj sami zaorali. Do haku „zapíáhl“ strýček čtyři až pět členů rodiny: tetičku, Josku, Růženu a nevím už, jak se ostatní jmenovali.

Každý, samozřejmě bosý, se navlékl do širokého popruhu nebo si přetáhl přes rameno provaz, strýček uchopil kleče (držádlá) a „hujče“ – ti vpředu táhli jako mezci, hiuboce k zemi skloněni, a strýček vzadu tlačil rádló do ornice. Biče nepotřeboval – ti všichni vpředu byli poslušnými tahouny.

Vláčení pak už byla práce lehčí... ale... nezahnovala se pod brázdy hlíny i lidská důstojnost? Co nikoliv krupějí, ale potoky potu svažovaly tu chudou prst (zem), aby vydala chléb.

**Kamil Hnidek,
Vzpomínky na Kopaň**

Nakreslila: Lucie Krážířková

JARO PATŘÍ MAMINKÁM

Tak tedy, jak jsme uvedli v nadpise, jaro patří maminkám. A to již poměrně dlouho. Například zprávy ze 16. století uvádějí, že se v Anglii na konci čtyřicetidenního velikonočního půstu slavila takzvaná „*Mateřská neděle*“ (Mothering Sunday). Platila pro všechny, dokonce i hospodyně a služky dostávaly den volna, aby mohly navštívit svůj kostel v domovské obci – místě, odkud pocházely a kde stále žily jejich rodiny. To však nejsou nejranější doklady o této tradici, v čase by se dalo vrátit ještě dále, až třeba do období starého Řecka a Říma, kde vzdávali poctu ženám coby dárkyním života, a tedy matkám, a připomínali si jejich ochránkyni – bohyni. Nebo ještě dále? Je známo, že již samotní Izraelci a okolní národy ve starověku uctívali bohyni matku, patronku mateřství a zpodobňovali ji mj. formou nejrůznějších sošek a hliněných figurek se zdůrazněnými znaky ženství. V našich reáliích je v tomto ohledu nutno zmínit všem nám dobře známou věstonickou Venuši.

Ale zpět do novodobé historie. Dozvíme se z ní, že v USA *Den matek*, coby svátek, navrhla v roce 1872 americká aktivistka a také básnířka *Julia Ward Howeová* v reakci na občanskou válku a na válku prusko-francouzskou, a navrhla jej slavit coby den míru. Další pátrání nás pak zavede do Filadelfie, kde se ve stejné době zbožná matka 11 dětí *Anna Reeves Jarvisová* snažila prostřednictvím Pracovních klubů matek o zlepšení sociálně-zdravotních podmínek a snížení dětské úmrtnosti. Ani jí nebyly lhostejní ti, mezi které válka postavila hradby; po roce 1868 pracovala na usmírování sousedů, kteří bojovali v občanské válce na opačných stranách. V započatém úsilí pokračovala její dcera, která požádala pastora metodistické církve ve městě Grafton v Západní Virginii, aby na počest maminky (rok po její smrti) *Amicus est carius, pater carior, mater carissima – Přítel je drahý, otec dražší, matka nejdražší*

Matičce

Matičko má milá, moje drahá matko,
 vy jste jako holub
 a já holoubátko.

Vy jste holub sivý,
 já holoubek bílý -
 Kde jsme se v tom širém
 světě natrefili!

V tom vašem srdečku
 tolik lásky bydlí -
 schovejte mne k němu
 pod vašimi křídly.

J. V. Sládek
 (Ilustrace z knihy *Zlatý Máj*
 od autorky P. Vicenové)

děti jej slavily všechny státy USA. V roce 1914 po souhlasu Kongresu prezident Woodrow Wilson ustanovil *Den matek* národním svátkem jako „*den veřejného vyjádření lásky a úcty matkám naší země*“. Jako symbol poděkování byl zvolen bílý nebo červený karafiát. Maminky nepracovaly, nevařily, neuklízely – povinnosti převzali ostatní členové rodiny. Dodnes je v tento den rušnější i v restauracích – není žádoucí, aby se maminky na svůj svátek lopotily v kuchyni. K nám přišla idea svátku kolem roku 1918, kdy zemi navštěvovalo hodně lidí z USA, mezi nimi i sociální pracovnice. Šířila ji Čs. ochrana matek a dětí, Červený kříž, Sokol, katolické a další spolky. „*Maminku máme každý jen jednu a je jediná, která nás nesobecky milovala. Děti se cítíme ve dvou stejně jako ve čtyřiceti letech, proto půjdeme slavit pod heslem Hold matkám,*“ tak začínala výzva v deníku České slovo z roku 1924. Noviny zvaly na oslavu jednoho z prvních Dnů matek do pražské Stromovky. Rozšíření svátku můžeme přičíst také Alici Masarykové, nejstarší

dceři prvního československého prezidenta. Ostatně není divu, vzhledem k tomu, jak vzpomínal její otec na svou matku: „*Matka na mne měla větší vliv než otec... Matka byla chytrá a moudrá... Matka byla zbožná. Ráda chodila do kostela, ale neměla k tomu kdy, protože musela dřít na rodinu...*“

Po únoru v roce 1948 byl sice *Den matek* nahrazen *Mezinárodním dnem žen* 8. března, tolik komunisty zprofanovaným, avšak neupadl úplně v zapomnění a po roce 1989 jsme se k němu znovu vrátili. Matky, a potažmo ženy, v historii vždy stály na pokraji zájmu, vždyť vše se točilo kolem mužů a vše muži i řídili. Je proto nasnadě, že u zrodu jejich svátku byla všeobecná chuť tohle navyklé chování změnit a začít si připomínat, že jsme tu všichni díky našim matkám, že jim vděčíme za své životy. Vždyť i muži, kteří v dospělém věku řídili svět, svoji pout' na něm započali jako bezbranní v mamčině konejšivé náručí. **K. Břeňová**

MDŽ

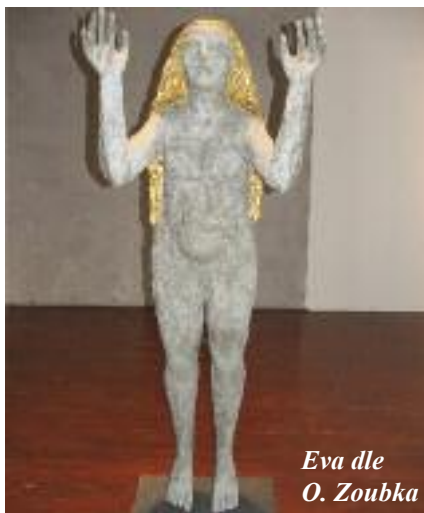
*Mezinárodní den žen se po světě stále slaví. Všechny ženy, které rozvíjejí a darují společnosti své nádherné, životodárné, smysluplné ženství, si zaslouží naši vděčnost, lásku. Mužové, „když žijete se svými ženami, mějte pro ně porozumění, že jsou slabší; a prokazujte jim úctu, protože jsou spolu s vámi dědičkami daru života. Tak vašim modlitbám nebude nic překážet.“ (1 P 3,7) Není nějak moc mužů, kteří se diví, že jejich modlitby Pán Bůh nevyslyší? Buďme k Božímu slovu a našim ženám pozorní... Vyplatí se to. **S. Jurek***

ŽENY V JUDAISMU: HLEDÁNÍ TRHLIN

Věřím, že v post-patriarchální době, kdy s údivem zjišťujeme, že naše rány jsou hlubší, než se původně (feminismu) zdálo, ženám (a možná i mužům) ke svobodnějšímu životnímu pocitu pomůže nevnímat minulost jako jednotvarý monolit. Navzdory několik tisíc let vládnoucímu patriarchálnímu systému vyznávajícímu hodnoty diskriminace, hierarchie, boje, síly NAD někým/něčím a rozštěpu těla a duše, žili v každé době muži a ženy, kteří usilovali o svobodu, zralé vědomí, moudrost a celistvost. Feministické historičky a teoložky věnující se tématu postavení izraelských a judských žen ve starověku a židovských žen ve středověku mluví o důležitosti „alternatives“ (jiných možností), „moments of rupture“ (trhlinách v daném převažujícím systému) či „sub-versions“ (slovní hříčka ve smyslu „verze skrytá pod oficiální verzí“). Ve své snaze z „his story“ (dějin psaných muži) osvobodit střípky „her story“ (příběhy žen) si všimají nenápadných signálů, naznačených příběhů, informací skrytých v druhém plánu mužských textů.

Připomenu dva příběhy zaznamenané Talmudem: příběh učenkyň **Brurji**, jediné ženy mezi talmudickými učenici, a příběh **Jalty**, která s důvtipem dokázala použít učenecké argumenty pro podporu svého záměru. Brurja byla dcerou učence Chanani ben Teradjon a manželkou učence rabi Meira. Historici se shodují, že musela být historickou postavou (asi od 135 př. n. l.). Byla jedinou ženou, jejíž zákonodárná nařízení jsou v Talmudu přijata, nicméně lze vystopovat snahu její význam zamlčet. Její rozhodnutí ohledně rituální čistoty předmětu, za která je kolegou rabínem uznána, jsou zmíněna pouze v doplňkové sbírce výroků a rozhodnutí. V hlavním korpusu textu (Mišna) je tatáž diskuse zmíněna, ale už bez jmenování Brurji jako autorky a rozhodnutí je připsáno jinému – učenici. Ve všech zachycených diskusích se projevuje jako bystrá, moudrá žena se sebevědomým vystupováním. Poslední zmínka o manželství učenců je značně nejasná: v traktátu babylonského Talmudu *Avoda Zara* je zmíněno rozhodnutí Římanů upálit Brurjina otce, popravít matku a poslat do nevěstince sestru. Rabi Meir se patrně snažil švagrovou z nevěstince vysvobodit. Poté prchá do Babylonie. Redaktoři Talmudu text uzavírají: „Někteří připisují jeho útěk tomu incidentu a někteří incidentu s Brurjou.“ Nic víc. Nejznámější komentátor Bible i Talmudu, rabi Šlomo Jicchak zvaný Raši (11. století, Francie), pasáž o Meirovi a Brurje komentuje: „Jednou se Brurja vysmívala rabínskému výroku, že ženy jsou lehkomyšlné. Rabi Meir jí řekl: „Svým životem potvrdíš jejich slova!“ Řekl jednomu ze svých žáků, aby ji svedl. Student na ni naléhal po mnoho dní, dokud nesouhlasila. Když vyšla ta věc najevo, oběsila se. Rabi Meir uprchl v hanbě.“ Dlouhá staletí – a v ně-

kterých židovských ortodoxních a ultraortodoxních komunitách dodnes – byla tato interpretace brána jako reálná skutečnost. Brurja se stala důkazem, že ženy, ač sebestopnější, nejsou spolehlivé a odpovědné. Současní akademici se shodují v tom, že šlo o Rašiho výmysl s cílem znehodnotit

pověst ženy-učenkyň a podpořit autoritu talmudického rozhodnutí rabi Eliezera, že „každý, kdo učí svoji dceru Tóře, učí ji smilstvu.“ (Mišna *Sota* 3.4), jež mělo dopad na celé generace židovských dívek a žen připravených o vzdělání, a tedy o přístup k formování zákonů. Podle vědců toho bylo ve hře ještě více: rabíni potřebovali modelový příběh o tom, že žena nemůže být muži rovnocenným studijním partnerem (jako jím byla Brurja Meirovi) a je třeba rozvíjet homosociální společenství mužů, jejichž skutečnou milenkou je Tóra (časté téma žid. mystiky). Vzdělaná žena by mohla ohrozit sociální uspořádání, mohla by požadovat podíl na moci, neplnit roli podporovatelky mužů a synů a tvůrkyně domácího zázemí. Pří-

běh navíc posiluje klišé o ženské sexuální lehkomyšlnosti a sklonu k nevěře.

O Jaltě je v talmudickém traktátu *Nidda* 20b řečeno, že přinesla svoji krev na testovací hadřík ke kontrole statutu čistoty či nečistoty rabínovi, který ji označil za menstruační, čili nečistou. Vzápětí šla za dalším rabínem, který krev označil za čistou. Jak je to možné, když rabíni dodržovali pravidlo profesní solidarity? Jalta řekla druhému rabínovi, že ten první měl při rozhodování „bolest v oku“. Proto druhé rozhodnutí znělo, že krev je čistá. Co to znamená? Jalta použila halachický argument. Ve 3. Mojžišově 13:12-13 je řečeno: „Jestliže se malomocenství na kůži rozmohlo tak silně, že pokrylo celou kůži a je postižen všude, kam se kněz podívá (dosl. celým pohledem očí)...., kněz ho prohlédne, a jestliže malomocenství už pokrylo celé tělo, prohlásí postiženého za čistého.“ Malomocenství bylo stejně jako menstruační krev považováno za znečišťující. Jalta nejenže znala tento verš, ale znala i jeho komentář (Mišna *Negaim* 2:3), že pokud je knězův zrak v nepořádku („je slepý na jedno oko nebo světlo jeho očí je už slabé...“), nemůže vyrážku s patřičnou autoritou zkoumat, neboť je psáno „celým pohledem očí“, tj. oběma očima. Jalta, která evidentně chtěla být uznána rituálně čistou, vstupuje do zákonodárné diskuse s plnoprávným argumentem, který je uznán. Talmud její bystrost sice neocení, její příběh je uváděn jako důkaz nevypočitatelnosti žen a rozhodnutí druhého rabína je obhájeno slovy „spoléhal na své vlastní tradice“, nicméně je její příběh zachycen. Brurja i Jalta ve své době usilovaly o stejnou věc, o kterou usilujeme my – vzít osud do vlastních rukou. Ať dnes řešíme jakékoliv problémy, važme si skutečnosti, že postavení žen je mnohem příznivější a do velké míry své životy žijeme podle své svobodné vůle. Není to samozřejmé. A je to možné i díky těm, kteří s odvahou a moudrostí „otevřeli trhliny“. I díky nim se patriarchát rozpadá a hroustí a my můžeme žít lepší život a tvořit vědomější budoucnost.

Terezie Dubinová

Terezie Dubinová, PhD. Kulturoložka a hebraistka, autorka knih mj. „Ženy v Bibli, ženy dnes“ (2008) a „Kořeny ženské spirituality: Návrat a transformace starověké moudrosti“ (2013) www.oheladom.cz.

BERTA SUTTNEROVÁ-KINSKÁ

V článku, který je připomínkou úcty k ženám-matkám, jsme zmínili dvě jména žen, které hrály roli v historii vzniku svátku matek a svůj život svázaly s úsilím o mír.

Také další žena, o níž bychom se chtěli zmínit, zasvětila život mírovému úsilí a jako první žena byla dokonce odměněna Nobelovou cenou míru. Tento rok si připomínáme 100. výročí jejího úmrtí. Berta von Suttnerová, jak se hraběnka Berta Kinská za svobodna jmenovala, zemřela 20. června 1914, týden před atentátem na rakouského následníka trůnu. Z jistého pohledu vlastně šťastně, neboť se tak nedožila začátku první světové války, což by pro ni, jako přesvědčenou pacifistku, bylo velice frustrující.

Berta Suttnerová se narodila 9. června 1843 v Praze. Svůj dobrodružný život – v němž nechyběla osudová setkání s muži – prožila na mnoha místech včetně Vídně, kde v mládí zkoušela štěstí ve zpěvu, jak si vroucně přála matka, ale první veřejná zkouška skončila kvůli trémě fiaskem. Posléze ve Vídni nastoupila místo guvernantky dcer barona Carla von Suttnera. Ani zde však nešly věci jednoduše: Berta se zamilovala do bratra svých svěřenkyň, o sedm let mladšího Artura Suttnera, a po prozrazení tři roky skrývaného vztahu musela domácnost opustit. Tehdy odepisala na inzerát tohoto znění: „Bohatý starší pán, jenž žije v Paříži, hledá ženu středních let, ovládající jazyky, pro vedení domu a pro práci sekretářky.“

Starším pánem nebyl nikdo jiný než Alfred Nobel, švédský vynálezce, jeden z nejbohatších lidí tehdejší Evropy. V Bertě našel spřízněnou duši, s níž sdílel mnohé názory na život, umění i filosofii: „Mluvit s ním o světě a o lidech, o umění a o životě, o problémech současnosti

a věčnosti, to bylo duchovním zážitkem...“ Jeho nabídky k sňatku, které by ji velmi dobře finančně zajistily, nicméně Berta odmítla. Mužem jejího srdce byl již zmíněný Artur, za kterého

Ve Vídni existuje Společnost Berty Suttnerové, zabývající se odkazem myšlenek česko-rakouské pacifistky a spisovatelky. Mnoho měst v Rakousku a v Německu nese dodnes její jméno v názvech ulic či náměstí a Bertha von Suttner je zobrazena na rakouské minci v hodnotě dvě eura. Její portrét se také nacházel na bývalé rakouské bankovce 1000 šilinků a německé pamětní medaili vydané u příležitosti 100. výročí udělení Nobelovy ceny za mír. Portrét vyšel i na poštovních známkách ČR (2013), Německa, Rakouska (1965, 2009) a dalších států...

se tajně ve Vídni provdala a následující část života s ním strávila v Gruzii. Po vypuknutí rusko-turecké války nabídli oba své služby v lazaretech jako zdravotníci. Tento pobyt znamenal přelom v životě Berty: začala psát články a knihy proti militarismu a všemu, co souviselo s válkami a zbrojením. Pustila se i do organizování hnutí mezinárodních mírových kongresů. Nejvíce „popularity“ jí ovšem vynesla kniha „Die Waffen Nieder!“, kde popsala hrůzy války z pohledu manželky vojáka.

Kniha byla přeložena do osmi jazyků. U nás vyšla v roce 1896 v péči Vojty Náprstka pod titulem „Odzbrojte!“.

Pochvalnými dopisy, oceňujícími návrh na odzbrojení, řešení mezinárodních sporů jednáním, před smírčími soudy a dohodami, reagovali významní lidé, mimo jiné i Nobel a ruský spisovatel Tolstoj. Z Bertina popudu pak byla v r. 1891 ve staré vídeňské radnici založena *Rakouská společnost přátel míru*. Na sklonku téhož roku se manželé Suttnerovi vydali do Říma, aby se zde aktivně zúčastnili 3. světového míro-

vého kongresu. Berta nejen jako delegátka, ale i jako významný řečník. Později na 7. mírovém kongresu se zasazovala o vytvoření haagského soudního dvora, který by řešil spory mezi státy. A my dnes již víme, že se její snaha neminula účinkem a že soud v Haagu nejen je, ale i poměrně spolehlivě funguje, což mezi jiným brzdí různé diktátory lačnící po krvi na celém světě.

Alfred Nobel, celoživotní přítel Artura a Berty Suttnerových, zemřel v r. 1895 a většinu majetku odkázal na založení nadace, ze které mají být každoročně oceňeny nejvýznamnější osobnosti, které „během předcházejícího roku prokázaly největší přínos lidstvu“. Učinil tak nepochybně pod vlivem Berty, která cenu později sama obdržela. **Klára Břeňová**

KARDINÁL A FARÁŘKA

V katolické církvi neutichá požadavek po kněžské službě žen, ačkoliv se zdá diskuse o ní dogmaticky „skončena“. Někdy ovšem říkají obrázky víc než slova.

Křesťanský svět obletěl snímek ukazující kapucína a bostonského kardinála Seana O'Malleyho (byly mu mimochodem přiznávány velké šance stát se papežem), právě když se během ekumenické slavnosti nechává pokřizovat svěcenou vodou a požehnat od metodistické farářky. Hluboké spontánní gesto kardinála ji údajně dohnalo k slzám. **vd**

Podle Christ in der Gegenwart

Z EXHORTACE EVANGELII GAUDIUM PAPEŽE FRANTIŠKA

„Církev uznává neodmyslitelný vklad ženy do společnosti, její sensibilitu, intuici a určité zvláštní schopnosti, které jsou obvykle vlastní spíše ženám než mužům. Kupříkladu speciální pozornost žen vůči druhým vyjadřující se zvláště, byť ne výlučně, mateřstvím. S potěšením sledují, jak mnohé ženy sdílejí pastorační odpovědnost spolu s kněžími, přispívají k doprovázení lidí, rodin či skupin a nabízejí

nové pohledy k teologické reflexi. Je však ještě zapotřebí rozšířit prostory pro pronikavější ženskou účast v církvi. Protože „ženský génius je nezbytný ve všech projevech sociálního života; z tohoto důvodu je třeba zaručit účast žen také v pracovním prostředí“ a v různých místech, kde jsou přijímána závazná rozhodnutí jak v církvi, tak ve společenských institucích.“

Radio Vatikan

ANKETA — Jak oslovit děti a mládež

Děti představují budoucnost každého národa i společnosti. Český zápas oslovil statečné husitské ženy s otázkou „Jak by mohla CČSH více oslovit děti a mládež?“ Uvádíme odpovědi, které by mohly čtenáře seznámit s jejich zkušenostmi a poskytnout inspiraci.

Mgr. Hedvika Zimmermannová, farářka, Hrádek nad Nisou

Myslím, že neexistuje universální pravidlo a že dnešní přehřel všemožných nabídek a multimediální svět nám moc prostoru nedává. Nemám tedy zaručenou radu, ale mohu se s vámi podělit o svou zkušenost. Ve chvíli, kdy máme v rodině na faře žijící děti, je mnohem lehčí získat jejich kamarády, protože jejich rodiče nás znají, a tak nemají obavy děti na faru poslat. Co se mi během mé praxe osvědčilo,

Mgr. Jana Krajčířiková, tajemnice ústřední rady, šéfredaktorka časopisu-přílohy pro děti „Cesta“

Pravděpodobně nepřijdu s ničím novým, mohu se pouze podělit o vlastní zkušenosti. Jak oslovit děti? Zde mohu vycházet ze své mnohaleté zkušenosti s vedením dětských táborů a duchovní péče o děti v náboženské obci, a také s výchovou dvou vlastních dětí. Stejně jako u mládeže se nesmíme ani s dětmi, které nevyřůstají v církvi, bát mluvit o víře, o Pánu Ježíši, o modlitbě. Děti jsou otevřené a vnímavé. Veškerá práce s nimi by však měla být co nejvíce interaktivní – děti je potřeba do činnosti zapojit, potom je to mnohem víc

Jana Šilerová, farářka, Rychvald, emeritní biskupka olomoucké diecéze

Už dvacet let chodím u nás v Rychvaldu do šestých tříd školy v rámci různých předmětů. Prosta „ideologických diverzí“ i finančních odměn probírám s nimi od Dušiček celý církevní rok, Bibli, mnohost církvi i náboženství i velké duchovní postavy dějin. Katechetickým příručkám jsem asi dost vzdálená, ale zato mě to nutí poznávat jejich

bylo oslovovat děti a jejich rodiče prostřednictvím realizací různých akcí spojených se zvyky a tradicemi, kde potom máme možnost jim sdělit i jejich křesťanský rozměr. Je pravda, že lampiónový průvod na sv. Martina a předvánoční cyklus „Cesta za hvězdou“, který každoročně pořádáme, navštěvuje nyní už tolik lidí, že jsme se museli přesunout z kostela na náměstí; ztratily tímto množstvím lidí kouzlo bez-

baví. Mohou-li například samy sehrát biblický příběh, nejen, že si jej lépe zapamatují, ale budou mít i zážitek do budoucna. Někdy bývá složitější oslovit rodiče, kteří se obávají poslat své děti například na křesťanský tábor. Jak oslovit mládež? Sama jsem se s naší církví poprvé setkala jako dvacetiletá studentka, která do té doby o křesťanství obecně, o církvích jako takových ani o CČSH nic nevěděla. Oslovilo mě to, že jsem v církvi našla společenství mladých lidí, se kterými mi bylo dobře. Nešlo jen o společné aktivity, jako je například víkendové setkání nebo sjíz-

hudbu, četbu, názory. A stovky dětských lístečků popsaných tím, s čím nejvíc zápasí, čeho se bojí, co si přejí, jsou pro mě odměnou o to cennější, že jsou od dětí z běžných rodin. Ani netuší, jak jsem za ně vděčná, zejména když se s nimi setkávám v dospělosti či je oddávám... Ostatně cesta k Bohu je otevřená pro všechny. A děti na faře? Přes nejen biblické pří-

prostředního osobního kontaktu se všemi účastníky. Na druhou stranu jsou zde děti a rodiče, kteří přicházejí pravidelně a vzpomínají na události z minulých akcí. To mě vždy potěší, protože vidím, že nejsou jenom pasivními účastníky. Pokud by byla nějaká zaručená metoda nebo návod, asi bychom je používali všichni, a tak nám nezbyvá než neustále hledat nové cesty a přijímat nové výzvy.

děni řeky v létě. Ty určitě sblíží, ale mladí je mohou zažít i kdekoliv jinde. Měli by tedy mít možnost se v církvi setkávat s dalšími mladými a společně s nimi prožívat to, co jinde nenajdou. Církev musí nabízet něco víc – Boží slovo, obřady (mě například velmi oslovila Farského liturgie – nebojme se zvát je na bohoslužby). Mladí očekávají a vděčně přijímají hloubku, opravdovost, která by se měla projevovat i ve vzájemných vztazích. Osvědčuje se – stejně jako v práci s dětmi – používání různých symbolů, které pomáhají niternějšímu prožitku.

běhy hrou mi spíš než o klasicke „výuku náboženství“ jde o atmosféru! Aby si děti nesly do života průzračnou vzpomínku, že na faře bylo dobře. Lepší recept neznám! Z vlastního dětství si pamatuji, že právě z tohoto prožitku se odvíjí směr budoucí cesty, kterou si pak mladí zvolí. Kudy a jak k Bohu, je na nich.

Řád platinového vavřínu

V záplavě různých a velmi často hrůzných zpráv snadno zaniknou takové, které by nás potěšily. Jednou z těch potěšujících je, že 3. dubna se naše bývalá olomoucká biskupka, sestra Jana Šilerová, stala laureátkou Řádu platinového vavřínu. Vavříny uděluje Hospodářská komora ČR a snaží se tak vyzdvihnout přínos lidí, kteří přispívají k dobru celé společnosti. Sympatické

na celé záležitosti je, že tyto osobnosti navrhuje veřejnost. Tentokrát jich bylo přes sto dvacet, z nich bylo vybráno 25 nominovaných. Jediněný Řád křišťálového vavřínu obdržela letos v Grandhotelu Bohemia v Praze paní Dana Němcová. Toho večera převzala sestra biskupka vyznamenání v kategorii, v níž jsou oceňováni ti, kdo v konkrétním oboru dosáhli mimořádného výkonu (např. kardiochirurg

prof. Jan Pirk). V nominaci o ní bylo řečeno, že „svými otevřenými názory a přístupem k životu si získala zasloužený respekt, široko přesahující její povolání v Církvi československé husitské, která ji v Olomouci, jako první ženu v postkomunistické Evropě, dosadila na biskupský stolec“. Fotografie si můžete prohlédnout na <http://www.radvavrinu.cz/fotogalerie> (foto 142-146).

Piknik v Počernicích

Srdečně vás zveme na „Farní piknik s Hopáky“ s vernisáží krásných obrázků Jakuba Vericha z Dětského centra Paprsek, který rozvíjí svůj malířský talent navzdory zdravotnímu postižení. Piknik se bude konat 12. 5. od 16 hodin na zahradě fary naší církve v Horních Počernicích (Náchodská 382/171). Symbolicky vám tu představíme Komunitní dům pro handicapované děti, který bude provozovat Diakonie a misie CČSH. **E. Cudlínová**

Oznámení HTF UK

Výroční shromáždění Spolku absolventů a přátel HTF UK se bude konat **17. května v 10 h** v aule fakulty (hala 101, Pacovská 350/4, Praha 4) **red**

Putování s oslem 2014

Nazaret opět pořádá tábor pro dospělé lidi s handicapem pod názvem Putování s oslem. Vracíme se na tábořiště Jedličkova ústavu v Bukové u Trhových Svinů. Tábor je určen pro vozíčkáře a nevidomé, ale i pro další handicapované spoluobčany. Každý den vyrážíme na některé zajímavé místo v okolí, bohatý je i doprovodný program – ranní zamyšlení nad texty z Hesel Jednoty bratrské, společná večerní četba, hraní her, pořádání táboráků. Tábor proběhne **od neděle 10. srpna odpoledne do soboty 16. srpna odpoledne.** **fil**

Tábor Broučků 2014

Šestnáct letní setkání – rodinný „Tábor Broučků 2014“ se uskuteční v rekreačním zařízení Hela ve Velké Úpě v Krkonoších v termínu **od soboty 2. srpna do soboty 9. srpna.** Kromě pestrého programu se budeme zamýšlet nad biblickými příběhy. Cena pobytu včetně plné penze: děti do 3 let 1.750,-Kč; děti do 10 let 2.450,-Kč; mládež do 18 let 2.800,-Kč, dospělí 3.150,-Kč.

Zájemci, hlase se prosím do 30. června na uvedený kontakt, kde obdržíte přihlášku a informace: Kolín 3, Husovo náměstí 273, 280 02; tel.: 321 722 944, mobil: 720 668 098, e-mail: krasava.machova@seznam.cz **Krasava Machová**

Cyklus přednášek v Chomutově

NO v Chomutově a Středisko knihovnických a kulturních služeb Chomutov zvou na cyklus přednášek „Křesťanstvo“. Přednášky se konají v SKKS Chomutov, 3. patro, učebna č. 66, vždy od 16 h. Lektor: Mgr. Vladimír Moravec, DiS.
- 21. května - Katolická moderna a Církev československá husitská
- 18. června - Na pomezí křesťanství (sekty) **red**

Pietní pobožnost v Lipanech

Náboženská obec v Úvalech koná k 580. výročí bitvy u Lipan **pietní pobožnost v Lipanech u mohyly v neděli 25. května v 9.15 hodin.** **red**

Zajímavá kniha

Dietrich Bonhoeffer – Křesťan v opozici: Renate Windová
Životopis teologa D. Bonhoeffera (1906–1945) přibližuje jeho zápas o porozumění evangelium, sobě, druhým a vlastnímu místu ve světě. Postupně se slovy i činy vyhraňoval vůči církevní politice a státní moci až k účasti v odboji a přípravám atentátu na Hitlera, které vyústily v Bonhoefferovo věznění a popravu. Teoložka a církevní historička Renate Windová podává jeho život v nezkrslující zkratce, poutavě a přístupně. Kniha byla nominována na Německou cenu za literaturu pro mládež a získala Evangelickou knižní cenu. Je první knižní biografií D. Bonhoeffera v češtině. Textem o recepci Bonhoeffera v Čechách knihu doprovodil profesor P. Filipi. První vyd., 2014, 174 stran. Cena 198 Kč, v e-shopu Kalicha 158 Kč.

Noc kostelů Na Zderaze

O Noci kostelů 25. května čeká návštěvníky pražského kostela sv. Václava Na Zderaze Oratorium Mistr Jan Hus (od 20 h), volná prohlídka kostela, výstava „Desatero“, předčítání z Bible a Husových listů z Kostnice a duchovní písně živé i reproduované. Další informace naleznete na: www.cesh.cz v rubrice Pozvánky. **red**

Koncerty u sv. Mikuláše

- **12. 5. - 14 hodin**
Benefiční koncert - zdarma
Northwestern State University of Louisiana Choir (USA)
- **12. 5. - 20 hodin**
Od baroka k jazzu
Bach, Dvořák, Liszt, Gershwin
Prague Brass Ensemble & Aleš Bárta - varhany
- **13. 5. - 17 hodin**
Händel, Mozart, Telemann, Bach
M. Hanzal - varhany, F. Bílek - trubka
- **14. 5. - 14 hodin**
Benefiční koncert - zdarma
Kansas Wesleyan University Choir (USA)
- **14. 5. - 17 hodin**
Bach, Händel, Dvořák, Mendelssohn-Bartholdy
J. Kalfus - varhany, Y. Škvárová - mezzosoprán
- **15. 5. - 17 hodin**
Mozart, Händel, Bach, Dvořák
ČVUT Mixed Choir Prague
- **16. 5. - 17 hodin**
Bach, Telemann, Händel, Franck
M. Šestáková - varhany, V. Kozderka - trubka
- **16. 5. - 20 hodin**
Mozart, Dvořák, Vivaldi, Händel
Vivaldi Orchestra Praha
V. Návrat - barokní housle, Y. Škvárová - mezzosoprán
- **17. 5. - 17 hodin**
Bach, Mozart, Franck, Caccini
Canto Corno e Organo
- **17. 5. - 20 hodin**
Mozart, Dvořák, Vivaldi, Händel
Vivaldi Orchestra Praha
V. Návrat - barokní housle, Y. Škvárová - mezzosoprán
- **18. 5. - 17 hodin**
Mozart, Beethoven, Bizet, Haydn
Pražské dechové kvinteto
- **18. 5. - 20 hodin**
Bach, Händel, Vivaldi, Mozart
Camerata Pragensis Orchestra & A. Bárta - varhany

Volby do Ev. parlamentu

CČSH se rozhodnutím ústřední rady připojila k výzvě Konference evropských církví, která vyzývá křesťany k účasti v květnových volbách do Evropského parlamentu v zájmu podpory rozvoje hodnot, jako je spravedlnost, mír, lidská důstojnost, osvobození od chudoby a udržitelný rozvoj EU. Další informace: www.ceceurope.org **red**

Do boje za lidská práva

volal nápadně titulek z první strany Práva národa, nezávislého církevně-politického čtrnáctideníku z 1. listopadu 1919. Vyjmeme z něj to nejdůležitější. Následující řádky nás vtáhnou do dramatické atmosféry doby vzniku naší církve a tenkrát tolik palčivé otázky – postavení farských hospodyněk i postavení žen obecně.

Pomozte utlačeným ženám katolických kněží!

...Obrozující síla revoluce přinesla osvobození těm, které od věků byly odstrkovány jako méněcenní tvorové, tj. ženám. Vichřice revoluce smetla staré zákony a vydobyla ženám právo. Ženy vstoupily na půdu aktivní politiky, vstoupily do řad mužů v zákonodárných sborech a ukázaly, v čem bylo proti jejich důstojnosti a jejich právu až dosud hřešeno. Zásluhou žen se stalo, že došla ochrany žena-dělnice v továrnách, žena vinou muže rozvedená, žena, která dala život nemanželskému dítěti. Zásluhou žen se stalo, že žena stala se opatrovnící osiřelých dětí, a zásluhou žen vrácena byla v poslední době učitelkám jejich lidská důstojnost, aby se mohly stát manželkami a matkami, aniž ztrácí své postavní.

Ale dosud bylo zapomenuto na důležitou kategorii žen, které jsou nejobožejší z ubohých – na neoddané hospodyně katolických kněží.

Není třeba, abych líčila vám, co slovo hospodyně

znamená. Církev vzala jí všechna práva a beze všeho jemnocitu, a proto, aby církevní jmění vzrůstalo, měla být hospodyně náhražkou legitimní ženy a od světa jen terčem pohrdání a úštěpků, dala mu ženu tajnou, které bylo odtrpěti si krutý život. Nelze vylíčiti, kolik různých útrap skýtá hořký život farské hospodyně.

Představte si mladičkou dívku, která z velké lásky vzala na sebe tento život. Představte si ji v prostředí, ve kterém musí neustále lhát, přetvařovati se, jakoby ten, který je jí nejbližší, k němuž jí víže láska, byl jí cizincem. Představte si, co zakusí, když je zlomyslně tupena, když nesmí se s mužem milovaným veřejně objeviti, aby na tvářích potkávajících je lidí nečtla úsměšku, když ustavičně se musí obávat, že po ní nazvána hanobícím jí jménem, že hierarchie bude jí pronásledovati. A představte si, že je to žena inteligentní, která ví jen tolik, že má poctivě ráda toho, vedle něhož žije, že nic zlého nečiní, že jen neúprosná ruka vysoké hierarchie olupuje ji o veškerou radost života. Rozhlédla-li jsem se kolem sebe, kolik bolestného odříkání, duševních muk jsem objevovala. Kolik žije na farách učitelek, žen z dobrých rodin s velikým vzděláním, které různé okolnosti života, nejčastěji však veliká, obětavá láska přivedla pod farský krov! Ubohá! Není ani vdaná, ani svobodná, v předsudcích lidí není ani ženou ani dívkou počestnou a všední den svou tvrdostí množí její muka...

Kdybyste věděly, kolik mladých mužů-kněží a mladých dívek čeká s tlukoucím srdcem na to, až padne tento nelidský zákon. Kdybyste věděly, kolik mnoho dětí spíná k Vám ve vřelé prosbě malé ručky své a prosí Vás, abyste jim pomohly, aby směly ovinouti ručky kolem krku svého otce a říci mu veřejně: „Tatičku!“ Kdybyste věděly, jak se zatajeným dechem sledují bezejmenné ženy kněžské tento krutý boj, jenž se vede za jejich vysvobození. Kdybyste věděly, ustrnul byste se; proto volám k Vám a prosím, pomozte jim.

Anna Plešingerová-Zahradníková-Brodská, choť odb. rady v min. školství a národní osvěty. (Právo národa str. 313).

...Dne 17. listopadu se vypravila několikačlenná dámská deputace

do Národního shromáždění. Tam byla přijata sl. Zemínovou, která s překvapující ochotou předvedla ji ministru spravedlnosti dr. Veselemu, a předs. Nár. shromáždění p. Tomáškovu, dále předsedům stran soc. dem. Bechyňovi a nár. soc. Kloudovi a ostatních pol. stran. Všude dostalo se jim velmi vlídného přijetí a ujištění, že vláda jistě k jejich požadavkům oprávněným vezme zřetel, jakmile za nimi bude stát určitá organizace. Více jsme nepotřebovali. Příští týden rozešle Klub všem farním úřadům a samostatným kněžím provolání, v němž vyzývá jejich hospodyně, aby vstoupily do této nové organizace „Žen vedoucích domácnosti katolických kněží“.

V prvních třech číslech Práva národa v roce 1920 už pravidelně vychází rubrika „Ženská hlídka – Věstník organizace reformních

žen“. Situace se však mění takovým tempem, že 27. února vychází toto prohlášení:

Sdružení žen podporujících reformní hnutí kněží! Sestry! Založily jsme

PRÁVO NÁRODA.

NEZÁVISLÝ CÍRKEVNĚ POLITICKÝ ČTRNÁCTIDENNÍK.

Číslo 19.

V Praze, 1. listopadu 1919.

Ročník II.

si organizaci žen, která v první chvíli nesla název „Organisace žen vedoucích domácnosti katolických kněží“ a jež na valné hromadě byla změněna v „Organisaci žen podporujících reformní hnutí kněží“. Hlavním cílem organizace byla snaha zajistiti hmotné postavení žen, žijících u katolických kněží, a dále odstranění potupného nuceného celibátu. Netušily jsme, že události budou se tak rychle vyvíjeti, takže dnes můžeme říci, že naše organizace vykonala svou povinnost a nemá více žádného pozitivního poslání. Dnes je známo, že žádný odhodlaný kněz nemá se báti vykonati svou povinnost a může bez bázně se oženiti a dostáti své povinnosti, pokud se týče své skryté ženy. Jsme přesvědčeny, že dnes už nikdo proud událostí nezastaví a že konečně jak kněžstvo, tak i ženy, které život připjal k životu kněží, dojdou klidného vývoje a uspokojení. Nemá tedy naše sdružení už praktického účelu a v nejbližší době svoláme schůzi, abychom se usnesly o rozpuštění našeho sdružení...

Další události se však rozletí nečekaným tempem. To už nejsou pouhé články do novin či „nějaké čajové dýčhánky“, ale faktické schůzky a veřejné schůze všude, kde to jen je možné. Nově se formující církev začíná vytvářet svou strukturu. V červnu 1920 se schází na pracovním sjezdu většina sympatizujících kněží. Sjednocují se pohledy a názory. Formují se první náboženské obce, rady starších i sešlosti žen. K prvému výročí vyhlášení nového modelu církve se 8. a 9. ledna 1921 manifestačně schází valný sjezd ČČS, kde má zastoupení už na 200 tisíc členů. Ke 13. lednu je datován „Pracovní řád Sesterského sdružení ČČS“, který úzce spolupracuje s radami starších. Jeho posláním je: „Přispívati k náboženskému, národnímu, mravnímu, kulturnímu a sociálnímu povznesení všech sester v celé Republice československé a pracovati v zájmech všelidských“.

Na 1. sněmu církve v roce 1924 se transformuje do Sociálních odborů náboženských obcí (SONO) a to už je námět na další a delší studii.

Vladimír Červený